

С Т А Н О В И Щ Е

**от доц. д-р Николай Атанасов Марин,
заместник-декан на Правно-историческия факултет
в Югозападния университет „Неофит Рилски“ - Благоевград,
член на научното жури за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“
на Владимир Петров Вълев,
в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.6 Право,
докторска програма „Международно право и международни отношения**

**Тема на дисертационния труд: „АКТУАЛНИ ПРОБЛЕМИ НА
ПРОСТРАНСТВОТО НА СВОБОДА, СИГУРНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ“
Научен ръководител: проф. д-р Жасмин Николова Попова**

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Съгласно заповед № Р 33-3536 от 11.07.2018 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определен за външен член на научното жури за провеждане на защита на дисертационен труд на тема: „Актуални проблеми на пространството на свобода, сигурност и правосъдие“, за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.6 Право, докторска програма по Международно право и международни отношения.

Дисертационният труд е разработен от Владимир Петров Вълев, зачислен като задочен докторант към катедра „Международно и сравнително право“ в Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий

Хилендарски. Докторантът е представил всички изискуеми документи и материали, съгласно разпоредбите на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и чл. 36, ал.1 от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

2. Актуалност на проблематиката

Дисертационното изследване на Владимир Вълев, въпреки общата формулировка на заглавието, е посветено на особено актуалната тема за институтите на правно сътрудничество по наказателни дела в рамките на ЕС. Разгледани са част от проблемите в тази сфера в контекста на европейската интеграция и паралелното развитие на правото на Европейския съюз (ЕС) и националното право на държавите членки.

Идеята за изграждане на пространство на свобода, сигурност и правосъдие в рамките на ЕС е детайлно уредена в последната ревизия на първичното законодателство, извършено с Договора от Лисабон от 2007 г. Докторантът правилно констатира, че именно тази област на споделена компетентност между ЕС и държавите членки е най-благоприятната среда за изработването на надеждни инструменти за правна закрила и гаранции за правата на европейските граждани.

Наказателноправното сътрудничество преди Лисабонския договор бе възприемано като част от изключителната компетентност на централните държавни органи в страните от ЕС, което ненужно формализираше процедурата и не винаги водеше до желаните положителни резултати в областта на правосъдието. В този смисъл, напълно обосновано държавите членки приеха, че принципът на взаимно признаване на съдебни решение в рамките на ЕС е правилният път към постигане на общо наказателноправно

пространство. За осъществяването на тази цел съществено значение има прякото сътрудничество между съдебните и правоохранителните органи на държавите членки на ЕС, което налага и установяването на висока степен на доверие между тях.

Поради натрупания професионален и практически опит, докторантът проявява творческа смелост и обективна критичност относно състоянието на българското законодателство в разглежданата сфера. Посочени са някои от съществуващите празноти в българското законодателство като липсата на специален закон, уреждащ международноправното сътрудничество по наказателни дела. Подобна регламентация със специален законодателен акт съществува в други държави членки на ЕС, което осигурява пълнота и прецизност на правната уредба в комплексната сфера на множеството механизми за наказателноправно сътрудничество.

Разгледани са подробно въпросите на традиционното международноправно сътрудничество и релевантната правна уредба. Посредством историко-правен анализ е проследено постепенното изменение в методите на европейската интеграция, довело до преминаването от междуправителствено сътрудничество в рамките на бившия трети стълб на ЕС до споделяне на компетенциите между ЕС и неговите държави членки, съчетано с последващо придобиване на юрисдикция от Съда на ЕС по въпросите на пространството на свобода, сигурност и правосъдие.

3. Относно обема, структурата и съдържанието на дисертационния труд. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представения дисертационен труд.

Обемът на дисертационния труд е 259 страници. В структурно отношение се състои от уводна част, седем глави, заключение, използвана литература, списък на предложенията *de lege ferenda* на автора и списък на цитираните съдебни решения. Положителна оценка заслужава анализираната съдебна практика, която способства за по-добрата аргументация на авторските идеи и изводи.

Приложеният автореферат съответства на съдържанието на дисертационното изследване като извежда основните приноси и научни резултати от извършения анализ на българска и чуждестранна специализирана литература и съдебна практика по темата.

Публикационната активност на Владимир Вълев включва 7 публикации по темата на дисертационния труд, които са отпечатани в авторитетни научни издания. Своеобразна оценка на научните постижения на докторанта представлява публикуването на част от неговите разработки в сборниците на Института за държавата и правото при БАН.

Основните приноси на дисертационния труд се съдържат в систематизирания и задълбочен анализ на по-важните международни договори, установяващи уловията, механизмите и инструментите за осъществяване на наказателноправното сътрудничество. Докторантът е проявил сериозно старание да разкрие различните аспекти на функциониране на пространството на свобода, сигурност и правосъдие като е изследвано взаимодействието между държавите членки и Европейския съюз.

Авторът е подложил на добронамерена и обективна критика дейността на специализираните органи на ЕС, чиято основна цел е да съдействат за ефективното взаимодействие между съдебните и правоохранителните органи на държавите членки.

Идеята за изработване на специален Закон за международноправно сътрудничество по наказателни дела в България се обсъжда от няколко години в научните среди и намирам, че следва да бъде подкрепена. Още повече, че действащата правна уредба в НПК по въпросите на международноправното сътрудничество е непълна и фрагментирана, и не съответства изцяло на задълженията на Република България, произтичащи от пълноправното ѝ членство в ЕС. В този смисъл, предложението на докторанта за създаване на още един специален Закон за трансфер на наказателни производства и осъдени лица, според мен и недостатъчно обосновано.

Друг принос на дисертацията, което заслужава внимание, е предложеното изменение в продължителността на сроковете по чл. 48, ал. 3; чл. 49, ал. 1; чл.13, ал.7 и чл.20 от Закона за екстрадицията и Европейска заповед за арест в България.

4. Критични бележки към дисертационния труд

Наред с положителните качества дисертационният труд съдържа някои слабости и несъвършенства, които е добре да бъдат отстранени преди евентуалното му бъдещо публикуване. Отправлям следните препоръки към докторанта, с цел подобряване на дисертационното изследване:

- Необходимо е да се прецизират заглавието, обекта и целите на изследването, като се приведат в съответствие с темата на труда. На стр. 25-26 докторантът посочва, че „Общ обект на изследване са различните форми на международно сътрудничество, разгледани като законодателна рамка, теория и практика. В предмета на изследване попадат съотношението между

разпоредбите на международното право, общостното право и вътрешното право в областта на сътрудничеството по наказателни дела.“ Същевременно изследването е концентрирано върху част от формите за наказателноправно сътрудничество в рамките на ЕС и по-подробно върху Европейската заповед за арест и екстрадицията.

- Препоръчвам да се редактира цялостно структурата на труда. Намирам, че глава VI „Шенгенска информационна система“ и глава VII „Европейска агенция за гранична и брегова охрана“ излишно утежняват дисертационното изследване, което като цяло акцентира върху формите на наказателноправно сътрудничество между съдебните органи, с оглед на което препоръчвам да бъдат съкратени или дори премахнати.
- Обемът на дисертационното изследване далеч надхвърля поставените цели като на места се забелязва ненужен формализъм и отклоняване от темата. Авторът проследява подробно правната уредба на изследваните институти на наказателноправно сътрудничество, вместо да се концентрира върху техния правен и сравнителен анализ.

5. Заключение

Въз основа на гореизложените констатации може да се приеме, че представеният дисертационен труд се характеризира с висока степен на актуалност като съдържа теоретични изводи и обобщения, които представляват принос за българската юриспруденция и практика.

Постигнатите от докторанта научни резултати са показателни за задълбочените му теоретични познания в научната област на разработката.

Становището ми като член на научното жури в откритата процедура по публична защита е, че дисертационният труд като цяло отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и чл. 27 от Правилника за неговото прилагане, поради което давам **положителната си оценка** относно присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Владимир Петров Вълев в научната област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, научна специалност „Международно право и международни отношения“.

11.09.2018 г.

Изготвил становището: